

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.256/2019/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Ábrahám László ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (címe) II. rendű felpereseknek - a Szűcs Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szűcs Andrea ügyvéd; címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében - amely perbe az alperes pernyertességének az előmozdítása érdekében beavatkozott a Dr. Polecsák Mária Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Polecsák Mária ügyvéd; címe) által képviselt Alperesi beavatkozó neve (címe) - a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.20.963/2017/60. számú ítélete ellen az alperes részéről 62. sorszám alatt előterjesztett és 64. sorszám megindokolt fellebbezés, valamint az I. és II. rendű felperesek részéről Pf. 3. szám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és szövegezésében pontosítja: megállapítja, hogy az alperes azzal sértette meg az I. és II. rendű felperesek családi élethez fűződő személyiségi jogát, hogy 2015. június 26-a és 2015. június 29-e között a II. rendű felperesnél nem vizsgálta a magzatvíz mennyiségét, a méhlepényt, a köldökzsinórban a véráramlást, illetőleg nem határozta meg és értékelte a biofizikai profilt, amely mulasztásaival az I. és II. rendű felpereseket megfosztotta attól az esélytől, hogy magzatuk élve szülessen.

Az ítéltábla az alperest terhelő marasztalás tőkeösszegét személyenként 5 000 000 (ötmillió) Ft-ra, az általa a felpereseknek mint együttes jogosultaknak járó elsőfokú perköltséget pedig 500 000 (ötszázezer) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mint együttes jogosultaknak 250 000 (kettőszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 480 000 (négy száznyolcvanezer) Ft összegű fellebbezési illetéket és 160 000 (százhatvanezer) Ft összegű csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az 1987-ben született I. rendű és az 1986-ban született II. rendű felperes 2014. szeptember 20-tól 2018. január 21-ig házassági életközösségben éltek. Házasságukban 2015. július 1-jén egy halott magzatuk és 2016. június 26-án egy élő gyermekük született. Házasságukat a Nyíregyházi Járásbíróság a 2019. február 13-én jogerőre emelkedett 30.P.22.468/2018/7. számú ítéletével felbontotta.

A II. rendű felperes várandósgondozását az alperes alkalmazottja, **dr. K. R.** szülész-nőgyógyász szakorvos végezte. A szülés várható idejét 2015. június 26-ában határozta meg.

A II. rendű felperesen a terhesség 24. hetétől a terhesség 38. hetéig 6 ultrahangvizsgálatot végeztek, amelyek során kizárólag a biometriai paramétereket rögzítették, további, a magzat életfunkcióinak a követésére szolgáló, a követés lehetőségét biztosító paraméterek leírása nem történt meg, így a magzat állapotát a leletek alapján nem lehet követni.

A II. rendű felperesnél a terhesség 40. hetétől terminustúllépés állt fenn, ami azt jelentette, hogy a II. rendű felperes orvosszakmai szempontból nem minősült veszélyeztetett terhesnek, azonban a terminustúllépés mint patológiás, növekedő veszélyállapot fennállása fokozott figyelmet indokolt volna az őt ellátó alperesi alkalmazottaktól.

Az alperes alkalmazottja a II. rendű felperesen 2015. június 26-án kizárólag ultrahangvizsgálatot végzett, amelyről leletet nem készített.

Az alperesnél 2016. június 27-én a II. rendű felperesen semmilyen vizsgálatot nem végeztek, terhességét 2015. június 28-án és 2015. június 29-én kizárólag CTG-vel monitorizálták.

A 2015. június 29-i NST vizsgálat hossza - az előírt 15-20 perc helyett - 13 perc volt, ezalatt magzatmozgást nem regisztráltak.

A II. rendű felperesen 2015. június 26-tól egyéb vizsgálatot, úgymint ultrahangot, magzati keringési vizsgálatot (flowmetriát), biofizikai profil meghatározást és amnioscopiát nem végeztek.

Az alperes alkalmazottja a II. rendű felperes részére 2015. június 29-én a következő napra amnioscopia javasolt, de annak elvégzésére már nem került sor.

A II. rendű felperes 2015. június 30-án 8 óra 5 perckor jelent meg az alperesi kórház nőgyógyászati ultrahang szakrendelésén újabb NST vizsgálatra, amelynek során megállapították, hogy magzatvíz gyakorlatilag nem ábrázolódik, magzati szívhang nem észlelhető, ezért javasolták a II. rendű felperes kórházi felvételét, amely meg is történt.

A II. rendű felperes 2015. július 1-jén 18 óra 10 perckor érett, halott fiúgyermeket szült.

A felperesek magzata halálának oka a köldökzsinór összenyomódása miatt jelentkező heveny méhen belüli hypoxia volt.

Az alperesi gyógyintézetben 2015. június 26-a és 2015. június 29-e között egyetlen olyan vizsgálatot sem végeztek a II. rendű felperesen és a magzatán, ami érdemi információt adott volna a II. rendű felperes és a magzat állapotára vonatkozóan: az alperesnek

felróhatóan nem tudjuk, hogy 2015. június 26-tól mennyi volt a II. rendű magzatvize, semmit sem tudunk a méhlepényről és arról, hogy milyen volt a véráramlás a köldökzsinórban, elmaradt a biofizikai profil meghatározása és értékelése is.

Az alperes alkalmazottjának a II. rendű felperes terminustúllépésétől kezdődően naponta CTG-t, kétnaponta amnioscopiás vizsgálatot és a magzatvíz mennyiségének megítélésére, a lepény érettségi fokának a megállapítására ultrahangvizsgálatot, valamint flowmetriát (magzati keringésvizsgálatot) kellett volna végeznie, ám ezek közül az alperes alkalmazottja egyetlen egy vizsgálatot sem végzett el.

Abban az esetben, ha az alperes további vizsgálatot végez, pontosabb eredményt kaphatott volna a magzat állapotáról. Az ultrahangvizsgálat alapján látható lett volna, hogy a magzatvíz rendkívül kevés, a flowmetriás vizsgálat pedig megmutatta volna a köldökzsinór esetleg már ekkor jelentkező beszűkülését. Ezeknek a vizsgálati eredményeknek az ismeretében lett volna az alperes abban a helyzetben, hogy a magzat állapotát megállapítsa, és ez alapján a további teendőkről adekvát döntést hozzon. A vizsgálatok elmulasztása rontotta a magzat élve születésének az esélyét.

Ha az alperes alkalmazottja 2015. június 30-át megelőzően a szülés befejezése mellett dönt, igen nagy, a bizonyossággal határos esély lett volna a méhen belüli elhalás megelőzésére.

A felpereseknek az alperes mulasztására visszavezethetően sérült a családi élethez való joguk.

Az alperes alkalmazottjának a mulasztása - egyrészt azért, mert szülész-nőgyógyász szakorvos, másrészt pedig azért, mert a terminustúllépés patológiás, növekedő veszélyállapot, amelynek a fennállása esetén a fokozott perinatalis mortalitásra tekintettel a magzat és a II. rendű felperes fokozottabb odafigyelést, fokozott megfigyelést és monitorizálást igényelt volna - súlyosabb megítélés alá esik.

A felpereseket mint akkor fiatal házasokat lelkiileg megviselte a magzatuk elvesztése. Ezt a krízist fel kell dolgozniuk és integrálniuk kell a személyes életútjukba.

A felperesek keresetükben annak a megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette a felperesek teljes családban éléshez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a II. rendű felperes terhessége idején az alperesi kórház szakorvosa nem a megfelelő gondossággal járt el, amelynek következtében elvesztették azt az esélyt, hogy élő, egészséges gyermekük legyen.

Kérték továbbá, hogy a törvényszék kötelezze az alperest a felperesek részére személyenként 5 000 000 Ft sérelemdíj, és annak 2015. július 1-jétől járó késedelmi kamata, valamint általános forgalmi adóval nem terhelt ügyvédi munkadíjból álló perköltségük megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperesek általános forgalmi adóval növelt perköltségben való marasztalását kérte.

Érdemi ellenkérelmében kifejtette, hogy a II. rendű felperes várandósága alacsony rizikó besorolású volt, ezért a terhesgondozása ezen elv mentén, a szakma szabályainak megfelelően történt.

A magzat halála előre nem látható és kiszámítható módon, tragikus és kivédhetetlen hirtelenséggel történt, azt a köldökzsínór akut összenyomódása okozta. Nincs olyan vizsgálati módszer, ami ezt előre láthatóvá tenné.

Hangsúlyozta, hogy az alperes alkalmazottja a II. rendű felperest a terminustúllépés után is a szakma szabályainak megfelelő gondossággal kezelte. Nem merült fel olyan anyai vagy magzati veszélyeztető állapot, amely a terhesség befejezését indokolta volna.

Vitatta, hogy a felperesek házasságának felbontása és a perbeli káresemény között oksági kapcsolat állna fenn.

Álláspontja szerint a felperesek által követelt sérelemdíj megítéléséhez mindenképpen szükséges feltárni a felpereseket ténylegesen ért sérelmet.

Rögzítette, hogy a felpereseknek első magzatuk elvesztése után élő, egészséges gyermekük született.

Az alperesi beavatkozó nem terjesztett elő ellenkérelmet.

A Nyíregyházi Törvényszék 12.P.20.963/2017/60. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesek teljes családban éléshez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy nem az elvárható gondossággal járt el, és ennek következtében elvesztették az esélyt, hogy a magzat élve szülessen.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül „fejenként” egyenlően 3 000 000 Ft sérelemdíjat, ennek 2015. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát, valamint 381 000 Ft perköltséget.

Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak a törvényszék gazdasági hivatala külön felhívására 525 825 Ft állam által előlegezett költséget. Megállapította, hogy a feljegyzett 600 000 Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Indokolásában az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 7. §-át, 77. §-ának (1)-(3) bekezdéseit és 244. §-ának (2) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. §-át, 2:42. §-ának (1) bekezdését, 2:52. §-ának (2) és (3) bekezdéseit felhívva kifejtette, hogy az alperes nem bizonyította azt az állítását, miszerint 2015. június 29-én azért nem végeztek a II. rendű felperesen ultrahangvizsgálatot, mert a felperesek nem várták meg, hogy a választott orvosuk azt el tudja végezni. A II. rendű felperes úgy nyilatkozott, hogy az ultrahangvizsgálatot a kezelőorvosa nem találta szükségesnek, az orvosi dokumentáció pedig nem tartalmazza azt a tényt, hogy a II. rendű felperes a saját felelősségére nem kérte az ultrahangvizsgálat elvégzését.

A törvényszék azt a következtetést, hogy az alperes alkalmazottja a II. rendű felperes terhességvégzése során 2015. június 27. és 2015. június 30. napjai között nem a kellő gondossággal járt el, és emiatt csökkent a felperesek magzata élve születésének az esélye, **dr. B. P.** és **dr. M. M.** orvosszakértőknek a ...Bü. számú büntetőeljárás során adott együttes szakértői véleménye, valamint **dr. B-né dr. K. E.** perben adott írásbeli, majd szóban kiegészített szakértői véleménye és **dr. M. M.** szakértőnek ugyancsak a perben, szóban tett szakértői véleménye alapján vonta le.

A törvényszék szerint **dr. B-né dr. K. E.** szülész-nőgyógyász szakértő és az ugyancsak kirendelt, szóban szakvéleményt adó **dr. M. M.** igazságügyi orvosszakértő együttes véleménye megfelelt a 31/2008. (XII.31.) IRM rendelet 16/A. §-ában foglaltaknak függetlenül attól, hogy **dr. M. M.** korábbi írásbeli szakértői véleményét a nyomozóhatóság kirendelése alapján **dr. B. P.** szülész-nőgyógyász szakorvossal együtt készítette. **Dr . M.**

M. szakértőnek a 2019. április 2-án tartott tárgyaláson szóban előterjesztett szakértői véleménye sem a korábbi szakértői véleményükkel, sem más bizonyítékkal nem állt ellentmondásban.

A szakértői vélemények alapján megállapítható, hogy a II. rendű felperes 2015. június 26-án betöltötte terhességének a 40. hetét, ettől kezdődően nála terminustűllépés állt fenn, amely a korábbi normál terhességi időszakhoz képest új minőséget jelentő időszak, arra eltérő szabályok vonatkoznak. Ez az időszak fokozott figyelmet igényel, ennek során a magzat monitorizálását, azon belül naponta CTG-t, kétnaponta amnioscopiát, a magzatvíz és alepény érettségi fokának megítélése érdekében ultrahangvizsgálatot, valamint a magzati keringés vizsgálatát kell elvégezni, és számolni kell a magzatmozgásokat. Az alperes alkalmazottja ezt a gondosságot elmulasztotta, ennek következtében pedig csökkent annak az esélye, hogy a felperesek magzatának a veszélyeztetett állapotát időben felismerjék, és annak megfelelő adekvát intézkedést tegyenek.

Megjegyezte, hogy az Egészségügyi Tudományos Tanács Egészségügyi területen működő Igazságügyi Szakértői Testülete által adott igazságügyi orvosszakértői vélemény kizárólag **dr. K. R.** büntetőjogi felelősségét vizsgálta, és nem érintette az ügy polgári jogi összefüggéseit, így a felróhatóság kérdését sem.

Az alperes polgári jogi felelősségének a fennállásával kapcsolatos érvek kifejtését követően, a felperesek személyiségi jogi igénye és a nekik járó sérelemdíj összegszerűsége kapcsán rögzítette, hogy nem fogadta el a felperesek azon állítását, miszerint a házasságuk felbontása és az alperesi mulasztás között okozati összefüggés állna fenn, és a házasságuk az első gyermekük elvesztése miatt romlott meg - ezt a felperesek semmilyen bizonyítékkal nem támasztották alá.

A törvényszék álláspontja szerint kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy az alperes nem az adott esetben elvárható gondossággal járt el akkor, amikor annak ellenére, hogy a II. rendű felperes állapotát maga is veszélyeztetett terhességnek minősítette, a magzat kellően szoros monitorizálását nem végezte el, és az egyébként sem kellő ideig tartó NST-n kívül semmilyen más vizsgálatot nem végzett el annak eldöntése érdekében, hogy fennáll-e bármilyen veszély a II. rendű felperesnél vagy a magzatánál, amely mulasztás következtében nem volt esély arra, hogy az esetleg fenyegető veszélyt kellő időben felismerje, és annak megfelelő magatartást tanúsítson. Az alperes ezzel megsértette a felpereseknek a Ptk.-ban ugyan nem nevesített, azonban az Alaptörvényben biztosított teljes családban éléshez fűződő személyiségi jogát.

A sérelemdíj mértékének a meghatározásánál csupán a felróhatóság mértékét, valamint azt vette figyelembe, hogy a gyermek elvesztése - különösen fiatal, első gyermekét váró pár esetében akkor, amikor normál terhességet követően joggal bízhattak abban, hogy gyermekük egészségesen születik - pszichésen megterhelő esemény volt. Azt, hogy ez a felpereseket ténylegesen milyen mértékében érintette, a bizonyítottság hiánya miatt nem tudta megállapítani, ezért a sérelemdíj mértékének a meghatározásánál kizárólag azt vette figyelembe, hogy egy ilyen eset köztudomásúlag megviseli az érintetteket. A törvényszék megítélése szerint az alperes felróhatósága nem volt kirívóan súlyos, az ugyanis nem az eredménytől, hanem az elvárhatóság szintjétől és attól függ, hogy e szinttől milyen mértékben tért el a károkozó. Kétségtelen, hogy az alperes mulasztott, azonban ez a mulasztása a szakértői vélemények tükrében nem volt kirívóan súlyos.

Mindezen körülmények együttes mérlegelésével a felpereseknek járó sérelemdíj mértékét személyenként 3 000 000 Ft-ban határozta meg.

A kamatfizetéssel kapcsolatos rendelkezését a Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6:532. §-ára, valamint 6:48. §-ának (1) bekezdésére, az alperes perköltség fizetésére kötelezését pedig a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a

továbbiakban: 1952-es Pp.) 81. §-ának (2) bekezdésére alapította azzal, hogy a perköltség mértéke körében a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontját hívta fel.

Az 1952-es Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a szakértők kirendelésével felmerült, a felperesek költségmentessége folytán állam által előlegezett költség megfizetésére.

A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdését és 14. §-át felhívva rendelkezett akként, hogy a felperesek teljes személyes költségmentességére és az alperes teljes személyes illetékmentességére tekintettel a feljegyzett eljárási illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezést, a felperesek pedig csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, harmadlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felpereseknek megítélt sérelemdíj összegének személyenként 1 000 000 Ft-ra történő leszállítását, továbbá a felperesek általános forgalmi adóval növelt összegű másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Indokolása szerint a felperesek nem bizonyították, hogy a teljes családban éléshez való joguk az alperes magatartásával okozati összefüggésben sérült volna.

Dr. B-né dr. K. E. szakértői véleménye azt rögzíti, hogy az NST-vizsgálatok eredményei alapján nem volt fenyegető tünet arra nézve, hogy a II. rendű felperes terminustűlése veszélyeztette volna a magzatot. A II. rendű felperes nem volt veszélyeztetett terhes. A magzat halálához vezető ok egyértelműen az oxigénhiányos állapot miatt történt, amelynek ideje 2015. június 29-e és 2015. június 30-a közötti éjjelre tehető. A heveny intrauterin hypoxia előre nem látható esemény volt, amelyet a rendellenesen hosszú, 77 cm-es köldökzsinór megfeszülése, és nyakra, illetőleg karra csavarodása idézett elő, vagyis a halál előre nem látható és el nem hárítható ok következménye.

Amint azt **dr. T. Cs.** igazságügyi szakértő is megállapította: a folyamat igen gyorsan zajlott le, tehát nem fuldoklásról, hanem fulladásról, azaz hypoxiás állapotról van szó, ez egy heveny, akut jellegű oxigénhiányos állapot.

Az alperes szerint a felperesek gyermekének halála hirtelen, előre nem látható okból és időpontban következett be, amely az alperesi magatartástól független, és az alperes által nem volt elhárítható.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítványát arra alapította, hogy a törvényszék nem adta indokát annak: miért rekesztette ki a büntetőeljárásban „(magán)szakértőként” eljáró **dr. T. Cs.** szakvéleményét, annak ellenére, hogy a bíróság őt szakértőként hallgatta meg.

Sérelmezte, hogy a törvényszék nem kézbesítette az alperes részére a büntetőeljárásban szakvéleményt adó **dr. M. M.**-t jelen perben szakértőként kirendelő végzést.

Rögzítette, hogy a törvényszék **dr. T. Cs.-t** is nyilvánvalóan szakértőként rendelte ki, „hiszen szakértői minőségében a perben nyilatkozatot tett.”

Megjegyezte, hogy **dr. T. Cs.** a szakértői véleménye elkészítéséhez bevonta **dr. P. R.-t** mint a szülészet-nőgyógyászat szakterületén jártas konzultánst. **Dr. T. Cs.** a patológia területén jártas szakember, akit önálló szakvéleményadási jog illet meg, hiszen a bonclet értékelése kapcsán egyedül ő rendelkezik kompetenciával, ezért az e körben tett nyilatkozatai szakvéleménynek minősülnek, véleménye nem rekeszthető ki a bizonyítékok

köréből. Különösen annak ismeretében nem, hogy a törvényszék **dr. M. M.**t úgy „rendelte ki” szakértőként, hogy vele kapcsolatban nem hozott kirendelő végzést.

Az alperes hangsúlyozta, hogy a perbeli szakvélemény aggályosságát mi sem támasztja jobban alá, mint az, hogy a szakértő nem tudott nyilatkozni arra vonatkozóan, hogy véleményét milyen szakmai előírásra, protokollra alapítja. E körben felhívta a BH2005.147. számú határozatot és a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.420/2016/5. számú határozatát, amelyek indokolása szerint egy olyan ügyben, ahol egymásnak ellentmondó szakmai mulasztásokat állítanak, a szakértők részéről elengedhetetlen a szakmai forrás megjelölése azért, hogy az a bíróság és a felek által ellenőrizhető legyen.

Az alperes fenntartotta a másik szakértő, elsősorban szakértői intézet kirendelésére irányuló, de amennyiben az ítéltábla a rendelkezésre álló szakvéleményeket két ellentétes szakvéleménynek tekintené, úgy szakértői testület kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát.

A megítélt sérelemdíjjal kapcsolatban előadta, hogy a felperesek semmilyen hátrányt nem bizonyítottak, csupán köztudomású tényként hivatkoztak arra, hogy egy gyermek elvesztése megviseli a szülőket. Ezt az állítást az alperes nem vitatta, azonban arra hivatkozott, hogy annak mértéke személyenként változó.

Megítélése szerint pusztán a köztudomású tényként elfogadható csalódást és fájdalmat személyenként 1 000 000 Ft sérelemdíj kellőképpen kompenzálja.

A felperesek csatlakozó fellebbezésükben a részükre megítélt sérelemdíj tőkeösszegének személyenként 5 000 000 Ft-ra történő felemelését és az alperes általános forgalmi adó nélküli másodfokú perköltségükben való marasztalását kérték.

Indokolásuk szerint a haláleset következményeit nem tudták feloldozni, elhidegültek egymástól, mindenért egymást hibáztatták, amely odáig vezetett, hogy a bíróság felbontotta a házasságukat. Kétségkívül „a házasság felbontásához vezető ok, okok feltárása nélkül” kérték a házasság felbontását, azonban a házasságuk felbomlásához a gyermekük halála miatti folyamatos vitáik és egymás hibáztatása is vezetett, amelyen a későbbi gyermekük születése sem tudott változtatni.

Felhívták a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.412/2017. számú ítéletét, amelyben a gyermeküket elvesztő szülőknek 6 000 000 Ft, illetőleg 5 000 000 Ft, a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.776/2016/8. számú ítéletét, amelyben úgyszintén a gyermekük elvesztése miatt a szülőknek személyenként 5 000 000 Ft, a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.655/2017/4. számú ítéletét, amelyben ilyen tényállás mellett személyenként 5 000 000 Ft, továbbá a Gyulai Törvényszék 5.P.20.143/2017/70. számú, nem jogerős ítéletét, amelyben a szülőknek személyenként 4 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést ítélt meg.

A felperesek szerint az alperesi felróhatóság „kirívóan súlyos volt”, hiszen a felróható orvosi magatartás következtében a felperesek elvesztették az esélyt, hogy a magzatuk élve szülessen.

A felpereseknél gyermekük elvesztése „komoly gyászreakciót eredményezett”, amelynek a feldolgozása érdekében pszichológushoz fordultak. Ennek igazolására csatlakozó fellebbezésükhöz becsatolták **L. Á. M.** tanácsadó szakpszichológus és családterapeuta 2019. június 19-i feljegyzését, amely azt rögzíti, hogy az I. és a II. rendű felperesek 2019. június 7-től kezdtek járni pszichológiai és párkapcsolati terápiára. A feljegyzés szerint a terápia célja az elvesztett gyermekük gyászának feldolgozása, az ezzel összefüggésbe hozható párkapcsolati problémák feltárása. A terápiás folyamat jelenleg is zajlik.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték az alperes fellebbezésével szemben.

Álláspontjuk szerint **dr. B. P., dr. M. M. és dr. B-né dr. K. E.** szakértők véleménye alapján kétséget kizáróan megállapítható az alperes felelőssége.

Megítélésük szerint **dr. T. Cs.** magánszakértői véleménye nem fogadható el szakértői véleményként. A szakértő elsődlegesen a kóronctan és a szövettan szakorvosa, és csupán véleménye utolsó mondatában jelezte, hogy szülész-nőgyógyászt is igénybe vett a véleménye elkészítésekor, de a szakorvos nevét nem jelölte meg, továbbá a szakorvos nem írta alá a szakvéleményt.

Az alperes a felperesek csatlakozó fellebbezésével szemben nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

Az alperesi beavatkozó a másodfokú eljárásban beadványt nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést az 1952-es Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és az alperes fellebbezését alaptalannak, míg a felperesek csatlakozó fellebbezését alaposnak találta.

A törvényszék a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, megfelelő irányú és terjedelmű bizonyítást folytatott le, az ítélet tábla az abból levont következtetéseivel a személyiségi jogi jogsértésért fennálló felelősség jogalapja tekintetében - a jogsértő magatartás leírása és a megsértett személyiségi jog pontos megnevezése kivételével - egyetértett, a sérelemdíj összegszerűségével kapcsolatban azonban - figyelemmel a hasonló tényállású ügyekben kialakult ítélkezési gyakorlatra és a felróhatóság mértékének értelmezésére - a törvényszékétől eltérő álláspontra helyezkedett.

I. Jogalap

A törvényszék által helyesen felhívott Eütv. 244. §-ának (2) bekezdése, valamint a Ptk. 6:519. §-a mellett a perbeli jogvita elbírálása során az Eütv. alábbi rendelkezései alkalmazandóak.

Az Eütv. 7. §-ának (1) bekezdése szerint minden betegnek joga van - jogszabályban meghatározott keretek között - az egészségi állapota által indokolt, megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő egészségügyi ellátáshoz.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében megfelelő az ellátás, ha az az adott egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek megtartásával történik.

Az Eütv. 77. §-ának (3) bekezdése kimondja, hogy minden beteget - az ellátás igénybevételének jogcímére tekintet nélkül - az ellátásában résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával kell ellátni.

Az Eütv. 129. §-ának (1) bekezdése alapján a kezelőorvos joga, hogy a tudományosan elfogadott vizsgálati és terápiás módszerek [119. § (3) bekezdés b) pontja] közül - a hatályos jogszabályok keretei között - szabadon válassza meg az adott esetben

alkalmazandó, általa, illetve az ellátásban közreműködő személyek által ismert és gyakorolt, a rendelkezésre álló tárgyi és személyi feltételek mellett végezhető eljárást.

Az Eütv. 119. §-a (3) bekezdésének b) pontja alapján egészségügyi szolgáltatás megfelelő minőségének alapvető feltétele, hogy az ellátás során érvényesüljenek a jogszabályban foglalt vagy egyéb szakmai szabályok, így különösen a tudomány mindenkori állását tükröző és bizonyítékokon alapuló szakmai irányelvek, ezek hiányában a megalapozott, széles körben elfogadott szakirodalmi közlések, vagy szakmai konszenzusra támaszkodó szakmai ajánlások.

Az Eütv. 136. §-ának (1) bekezdése alapján a beteg vizsgálatával és gyógykezelésével kapcsolatos adatokat az egészségügyi dokumentáció tartalmazza. Az egészségügyi dokumentációt úgy kell vezetni, hogy az a valóságnak megfelelően tükrözze az ellátás folyamatát.

Annak megítélésakor, hogy az orvosi működés során mi az elvárhatóan gondos ellátás, az írott és íratlan szakmai szabályokra lehet támaszkodni.

„Általánosan elfogadott álláspont szerint - tág értelemben - szakmai szabálynak kell tekinteni mindazt az ismeretanyagot, amelyet az orvostudomány egésze reprezentál és amelyet az orvosegyetemi, jelenleg használatos tankönyvek, egyetemi előadások és azok jegyzetei, ellenőrzött kiadott szakkönyvek, szakfolyóiratok, orvosi szakcsoportok írásban megjelent állásfoglalásai, az egészségügy országos intézetei által kiadott módszertani levelek, valamint gyógyszeráraknak a gyógyszerekhez mellékelt utasításai tartalmaznak.”
[Sótonyi Péter (szerk.): Orvosi felelősség. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2006, 21. oldal]

A bü. számú nyomozati iratok között található, **dr. B. P.** szülész-nőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő együttes kiegészítő szakvéleményének a mellékletét képező „Kóros vajúadás és szülés” címet viselő tankönyvrészlet szerint „abban az esetben, ha a terhesség az utolsó menstruatio alapján számított 280. napot túlhaladja, terminustúllépésről beszélünk. A túlhordás megjelölést akkor használjuk, ha a terhesség 42. gestatiós hétnél, illetve 294 napnál is tovább tart.”

Ugyanez a szakkönyvrészlet a magzat intrauterin ellenőrzése vonatkozásában azt írja, hogy „a 40. terhességi hét után a magzat monitorizálása alapvető fontosságú annak eldöntésében, hogy várakozhatunk-e a fájástevékenység spontán megindulásáig vagy szülemegindítást kell végezni. Alkalmazható módszerek: cardiotocographia (naponta); amnioscopia (2 naponta); ultrahangvizsgálat: a magzatvíz mennyiségének a megítélése, a lepény érettségi fokának megállapítása, a magzati keringés vizsgálata (flowmetria), biofizikai profil meghatározása; a magzatmozgások számolása; lepényi hormonok meghatározása (ösztriol, hPI).” (.... bü. számú nyomozati iratok 1013-1015. o.)

A terminustúllépés patológiás állapot, fennállása esetén a fentebb felsorolt vizsgálatoknak az elvégzése a fokozott perinatalis mortalitásra tekintettel indokolt, ugyanis „minél hosszabb időt tölt el a magzat terminuson túl a méhen belül, annál nagyobb a kockázata súlyos magzati, illetve újszülöttkori veszélyállapot kialakulásának.” (**Dr. B. P.** szülész-nőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő együttes kiegészítő szakvéleményének a

mellékletét képező „Kóros vajúdás és szülés” címet viselő tankönyvrészlet - 15000/321-42/2015. bü. számú nyomozati iratok 1013. o.)

Az ítéletábra rögzíti, hogy bár a II. rendű felperes orvosszakmai szempontból nem volt veszélyeztetett terhes és nála nem túlhordás, hanem terminustúllépés mint patológiás állapot állt fenn (ti. a terhessége nem töltötte be a 42. hetet, amikortól túlhordásról beszélhetünk), az alperes által a 2015. június 28-i NST-vizsgálatról készített ambuláns lap a túlhordás diagnózisát, a 2015. június 29-i NST-vizsgálatról készített ambuláns lap pedig a veszélyeztetett terhesség diagnózisát tünteti fel, amelyek bár téves diagnózisoknak minősültek (utóbbival kapcsolatban **dr. T. Cs.** igazságügyi orvosszakértő mint magánszakértő azt adta elő, hogy az a perbeli esetben „pusztán egy finanszírozási diagnózis” volt - bü. számú nyomozati iratok 935. o.), azt mindenképpen jelzik, hogy az alperes alkalmazottai a II. rendű felperes terhességét patológiás állapotnak tekintették, amely állapotban a magzat orvosszakmai szabályoknak megfelelő monitorizálása alapvető fontosságú lett volna.

Dr. B. P. szülész-nőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő szerint a magzat halálához vezető folyamatnak vizsgálattal észlelhető állomásai vannak, úgymint a magzatvíz csökkenése, a magzatvíz eltűnése, a köldökzsinórkeringés akadályozottsága, feszülése, a magzati keringés romlása, ezáltal hypoxiás, asphyxiás állapot fellépése, lepényi infarctusok észlelése. (**Dr. B. P.** szülész-nőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő együttes szakvéleménye - bü. számú nyomozati iratok 347. o.)

Az alperes alkalmazottja - magánrendelés keretében - a II. rendű felperes szülésének a várható napján, 2015. június 26-án a II. rendű felperesen ultrahangvizsgálatot végzett, amelyről leletet nem készített (az alperes alkalmazottjának gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv - bü. számú nyomozati iratok 561. o.), így nem állapítható meg, hogy ezen a napon milyen volt a magzat állapota, mennyi volt a magzatvíz, milyen volt a lepény állapota és a véráramlás a köldökzsinórban.

„Amennyiben a terminusnál a szakma szabályai szerint végeznek ultrahang és flowmetriás keringés vizsgálatot, az szinte bizonyossággal állítható, hogy jelzi a magzatvíz mennyiségének csökkenését és a terminustúllépésében fellépő veszélyállapotot.” (**Dr. B. P.** szülész-nőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő együttes szakvéleménye - bü. számú nyomozati iratok 357. o.)

Az alperes alkalmazottja a II. rendű felperesen 2015. június 26-án kizárólag ultrahangvizsgálatot végzett, amelyről leletet nem készített.

Az alperesnél a II. rendű felperesen 2016. június 27-én semmilyen vizsgálatot nem végeztek. Terhességét 2015. június 28-án és 2015. június 29-én reaktív eredményt adó CTG-vel monitorizálták.

A 2015. június 29-i NST vizsgálat hossza - az előírt 15-20 perc helyett rövidebb - 13 perc volt, ezalatt magzatmozgást nem regisztráltak.

Az alperesnél a II. rendű felperes terminusát követően még élő magzat esetén ultrahangvizsgálatot egyáltalán nem végeztek.

Az ítéltábla álláspontja szerint a perben rendelkezésre álló szakértői véleményekből levonható az a következtetés, hogy a várandósgondozás során az alperes alkalmazottja a II. rendű felperes terminusában és az azt követő napokban nem használta ki azokat a vizsgálati lehetőségeket, amelyek a magzati hypoxiára hívják fel a figyelmet: nem végzett magzati ultrahangvizsgálatot, flowmetriás vizsgálatot és magzatvíz-mennyiség vizsgálatot, elmaradt a biofizikai profil meghatározása és értékelése is, ezért nem kerülhetett olyan döntési helyzetbe, amely szükséges lett volna a terhesség befejezése javallatának felállításához. (**Dr. B. P.** szülész-nőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő együttes szakvéleménye - bü. számú nyomozati iratok 361. o.; **dr.B-né dr. K. E.** szülész-nőgyógyász szakorvos, az ország egész területére kijelölt igazságügyi szakértő 5.P.20.963/2017/38. számú szakvéleményének 4. oldala, különös tekintettel az utolsó bekezdésre és az 5.P.20.963/2017/47. számú jkv. 13. oldalának 5. bekezdése)

A köldökzsinór áramlás nem megfelelő voltát a flowmetriás vizsgálat igazolhatta volna. (**dr. M. M.** szakértő véleménye 12.P.20.963/2017/56. számú jkv. 3. oldalának 3. bekezdése)

Az alperes alkalmazottja 2015. június 29-én javasolta az amnioscopia elvégzését, de az sem történt meg. **Dr. B-né dr. K. E.** szülész-nőgyógyász szakorvos szerint, ha annyira zárt lett volna a méhszáj, hogy nem lehetett volna elvégezni az amnioskopiát, akkor az alperes alkalmazottja 2015. június 29-én nem javasolta volna elvégezni azt. (**dr.B-né dr. K. E.** szakértő véleménye 12.P.20.963/2017/56. számú jkv. 3. oldalának 9. bekezdése)

Az ítéltábla ezt annyival tartja szükségesnek kiegészíteni, hogy a II. rendű felperes alperesnél kiállított egészségügyi dokumentációja 2015. június 26-a és 2015. június 29-e között a méhszáj állapotára nézve sem tartalmaz adatokat.

Ha az alperes alkalmazottja 2015. június 30-át megelőzően a szülés befejezése mellett dönt, igen nagy, a bizonyossággal határos esély lett volna a felperesek magzata méhen belüli elhalásának a megelőzésére. (**Dr. B. P.** szülész-nőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő együttes szakvéleménye - bü. számú nyomozati iratok 351. o.)

II. A megsértett személyiségi jog megnevezése és jogsértő magatartás leírása

A törvényszék ítéletében azt állapította meg, hogy az alperes a felperesek teljes családban éléshez fűződő személyiségi jogát azzal sértette meg, hogy nem az elvárható gondossággal járt el, és ennek következtében elvesztették az esélyt, hogy a magzat élve szülessen.

Az ítéltábla álláspontja szerint szükségtelen a családban élés jogát a „teljes” jelzővel is ellátni, ezért a felpereseket ért személyiségi jogi jogsérelem megnevezését az ítéltábla az alábbi érvelésre alapítottnan pontosítja.

A bírói gyakorlat a „teljes” és/vagy „egészséges” családban élés személyhez fűződő jogát - az alkotmányos gyökerek (a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 15. §-a) mellett - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 6. §-ának (1) bekezdésében, valamint a Ptk. 4:2.

§-ának (2) bekezdésében rögzített saját családban élés jogából eredetezteti, s azzal kvázi szinonimaként is kezeli.

A saját családban élés és a „teljes” családban élés joga azonban nem rokon értelmű kifejezések.

Előbbi a gyermekjogok, a gyermekvédelem területén használt fogalom, amely azoknak a gyermekeknek leírására szolgál, akik nem állnak gyermekvédelmi gondoskodás alatt, akiket nem emeltek ki a családjukból (lásd az 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett, a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény 8. cikkének 1. pontját, valamint a Gyt. 6. §-ához fűzött indokolást), utóbbi pedig arra utalhat, hogy a család a családtagok „számszaki összessége”. Ez egyrészt téves meghatározás, mert a család nem a családtagok (hozzátartozók) „számszaki összessége”, hanem tagjainak biztonságot és támaszt nyújtó közössége (vö. Somlai Péter: Család 2.0 Együttélési formák a polgári családtól a jelenkorig. Napvilág Kiadó, Budapest, 2013. 207. o.), másrészt a „teljes” család kifejezés használata kártérítési jogi szempontból sem helyeselhető.

Az ítélezési gyakorlat szerint a „teljes család”, azaz valamennyi családtag nem érvényesíthet hozzátartozói nem vagyoni kártérítés iránti igényt, továbbá ezekben az ügyekben nem a hozzátartozói viszony ténye, hanem az igényt érvényesítő oldalán (akiket tekinthetünk közvetett károsultnak) a közvetlen károsulttal fennállt kapcsolatának a tartalma, a közvetlen károsult által betöltött családi szerep, családi funkció elvesztése, kiürülése, sérülése az, ami megalapozza ezt az igényt. (Lásd a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.667/2009/5. számú, Pf.I.20.751/2010/5. számú és Pf.I.20.555/2013/4. számú, Pf.I.20.475/2018/7. számú és Pf.I.20.615/2018/7. számú határozataiban kifejtett indokolást.)

A - jelző nélküli - családi élethez fűződő jogi terminológia helyesebb voltát az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 8. Cikkének 1. pontjában írtak (miszerint mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák), valamint azt - a perbeli jogra fókuszálva - szó szerint átemelő, Magyarország Alaptörvénye VI. cikkének (1) bekezdésében foglaltak (miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák) is alátámasztják.

A Ptk. 2:42. §-ának (1) bekezdése a személyiségi jogok általános védelme cím alatt szintén a - mindenféle jelző nélküli - családi élet kifejezést használja.

Az ítéltábla rögzíti, hogy a családi élethez való jog sérelme vagy azért következik be, mert az az adott családi szerep, az az adott családi funkció, amit a családjában a káresemény következtében megsérült vagy elhalálozott közvetlen károsult betöltött, a károkozó magatartásra visszavezethetően megszűnik, vagy pedig azért, mert a káresemény a hozzátartozó (közvetett károsult) családi életében krízist okoz, érzelmi életére és mindennapjaira negatív hatást gyakorol. (Lásd a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 2008. április 28-i ülésén megvitatott előterjesztését, amely a hozzátartozói nem vagyoni kártérítéshez a család funkciói felől közelít - https://fovarosiitelotabla.birosag.hu/sites/default/files/field_attachment/2008_-_a_hozzatartozo_nem_vagyoni_karterites_egyes_kerdesei.pdf; letöltve: 2019. szeptember 10. napján, valamint lásd a Fővárosi Ítéltábla 18.Pf.20.433/2014/4. számú és a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.230/2018/4. számú határozataiban kifejtett indokolást.)

Egy biztonságot és támaszt nyújtó családban a szeretett személlyel történt káresemény a család életében krízist okoz.

A krízist, traumát látszólag erős lélekkel feldolgozni képes családtag ugyanúgy megküzd a traumával, mint aki gyengeséget mutat, így a következmények eltérése kártérítési jogi szempontból nem feltétlenül tükrözi vissza a kompenzálendő elszenvedett veszteségeket.

A hozzátartozó betegsége, egészségi állapota, halála miatti megrázkódtatás a hozzátartozó pszichéjében fejt ki azt a hatást, amellyel végső soron meg kell küzdenie, és a feszültség (stressz) kényszerű leküzdésére fordított, emiatt másra nem használható energia valósítja meg azt a sérelemből fakadó eszmei hátrányt, amelynek ellensúlyozására a nem vagyoni kártérítés szolgált, illetőleg a sérelemdíj szolgált, hiszen jogsértés hiányában a sérelmet szenvedett személy a sérelem súlyától függően mozgósított energiáit értelemszerűen a korábban kialakított életének további szabad kibontakoztatására fordíthatta volna. (Lásd a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.984/2014/7-I. számú eseti döntését.)

A perbeli káresemény (a felperesek magzatának halála) nem vitásan krízist okozott a felperesek életében, a családi életüket és a családjuk szerkezetét hátrányosan érintette, így a törvényszék helyesen döntött akkor, amikor megállapította, hogy a perbeli káresemény következtében a felpereseknek sérült a - helyesen - családi élethez fűződő személyiségi joga.

A törvényszék ítéletének a rendelkező része a jogsértő magatartás pontos megnevezését nem tartalmazza, ezért azt az ítéltábla pótolta, és megállapította, hogy az alperes azzal sértette meg az I. és II. rendű felperesek családi élethez fűződő személyiségi jogát, hogy 2015. június 26-a és 2015. június 29-e között a II. rendű felperesnél nem vizsgálta a magzatvíz mennyiségét, a méhlepényt, a köldökzsinórban a véráramlást, illetőleg nem határozta meg és értékelte a biofizikai profilt, amely mulasztásaival az I. és II. rendű felpereseket megfosztotta attól az esélytől, hogy magzatuk élve szülessen.

III. Sérelemdíj

A Ptk. 2:52. §-ának (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértének, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.

A Ptk. e szakaszához fűzött indokolás szerint „a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetése”, az e szakaszhoz fűzött kommentár viszont azt emeli ki, hogy a sérelemdíj vonatkozásában mindenképpen elkerülendő, hogy „a bírói gyakorlat a büntető elemnek adjon hangsúlyt, és egyfajta büntető kártérítés (punitive damages) irányába menjen el, mint pl. az Egyesült Államokban”. [Székely László: Sérelemdíj. In: Vékás Lajos - Gárdos Péter (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz. 1. kötet. Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2014. 174-175. oldalai]

Az ítéltábla álláspontja szerint a sérelemdíj nem büntetőjogi, hanem restitutív (civiljogi) szankció, így az nem a jogsértő „megbüntetésére”, hanem a sértett életvitelében, személyiségének kibontakoztatásában elszenvedett hátrányoknak, a sértett társasági kapcsolatrendszerében és társadalmi presztízsében bekövetkezett töréseknek, valamint a sértett belső (lelki) egyensúlyában beállott kedvezőtlen változásoknak a kiegyenlítésére,

kompenzálására szolgál. (Vékás Lajos: Parerga. Dolgozatok az új Polgári Törvénykönyv Tervezetéhez. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2008. 172-173. o.)

A Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdése szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni.

A kártérítés két alapfunkciója, a kártérítési jog két fő célkitűzése a reparáció és a prevenció.

A sérelemdíj elsődleges funkciója a jogsértés vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja, reparálása; e kompenzációs funkció mellett a sérelemdíj fizetésére kötelezésnek nyilvánvalóan lehet/van prevenciós funkciója is, ugyanis - mint minden szankciónak, úgy e szankciónak is - célja a jogsértéstől való távoltartás, „elriasztás” (a sérelemdíj megfizetésére kötelezés mint a jogsértőre hátrányos jogkövetkezmény ennyiben egyúttal represszív szankció is).

A Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdése szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

A jogirodalom álláspontja szerint a jogsértés súlya annak a megítélése, hogy a jogsértő mennyire távolodott el a társadalom által elvárt, elfogadott, de legalábbis tolerált magatartásformától. (Fuglinszky Ádám: Kártérítési jog. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015. 834. o.)

Itt lehet értékelni az esetleges többes személyiségi jogi jogsértést, illetőleg azt is, ha a jogsértést például üzleti felhasználás vagy haszonszerzés céljából követték el.

A perbeli esetben többes személyiségi jogi jogsértésről nem beszélhetünk, a felperesek a családi élethez fűződő személyiségi joguk megsértésének a megállapítása mellett más személyiségi jog megsértésére nem is hivatkoztak.

Az ítéletábra a felróhatóság mértékével kapcsolatban rögzíti, hogy ezt a kérdést az ítélezési gyakorlat a Ptk. 2014. március 15-i hatályba lépése óta leginkább a sajtóban megjelent, személyiségi jogot sértő közlésekkel kapcsolatban vizsgálta kimondva, hogy személyiségi jogsértés esetén „a felróhatóság nagyobb fokú, ha a sajtó a valótlan tényállításokat tartalmazó cikket ellenőrzés nélkül leközli” (a Fővárosi Ítéletábra 2.Pf.21.471/2016/4/II. számú határozata). A Fővárosi Ítéletábra 2.Pf.20.086/2018/5/II. számú határozatának az indokolása azt rögzíti, hogy „a felróhatóság mértéke körében értékelni kell, hogy az alperes részéről a kifogásolt információ közlésére - az írás megjelenésekor 15 éves - felperes törvényes képviselőjének hozzájárulása, megnyilatkoztatása, a kijelentés valóságtartalmáról való megkérdezése nélkül került sor. Az alperes újságírójától elvárható volt, hogy a számára nyilatkozó gyermek, a kiskorú felperes osztálytársának a nyilatkozatát ellenőrizze, így a felróhatóság mértéke jelentős.” A Kúria Pf.IV.20.113/2018/5. számú határozatának indokolása szerint „a felróhatóság mértéke tekintetében figyelembe kell venni, hogy nem nélkülözött minden ténybeli alapot a közlés.”

A felróhatóság mértékét vizsgálta még a Győri Ítéletábra Pf.I.20.240/2018/5/I. számú határozata is, amelynek indokolása szerint „a károkozó magatartás felróhatósága rendkívül magas fokú, ha a szexuális erőszakot a gyermeket nevelő közvetlen családtagok (nevelőapa és szülőanya) követi el.” A határozat szerint „a nevelőapa és a szülőanya

felróhatósága önmagában is fennáll, de még súlyosabban értékelendő az alperesek terheire arra figyelemmel, hogy a jogsértés éppen a közvetlen családtagok (nevelőapa és szülőanya) részéről került kifejtésre."

Az ítéltábla szerint az alperesi gyógyintézet felróhatósága vonatkozásában a Ptk. 1:4. §-ának (1) bekezdésében írtakból kell kiindulni, miszerint ha e törvény eltérő követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

„Az orvosi tevékenység körében az elvárhatóság főszabálya: a legnagyobb gondossággal és körültekintéssel minden lehető intézkedést meg kell tenni a betegség gyógyítása, megelőzése, a beteg életének megmentése, munkaképességének helyreállítása végett, amit az adott helyzetben és körülmények között az orvostudomány akkori állása szerint egy átlagos szakmai és gyakorlati ismeretekkel rendelkező orvos (szakorvos) meg tud tenni." (Törő Károly: Az orvosi polgári jogi viszony. Az orvosi tevékenység polgári jogi vonatkozásai. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1965. 275. o.)

Az ítéltábla a felróhatóság mértéke vonatkozásában nem értett egyet a törvényszék azon megállapításával, amely szerint a perbeli esetben az alperesi felróhatóság mértéke nem volt „kirívóan súlyos” azzal, hogy megítélése szerint ennek a szempontnak a vizsgálata nem egyszerűsíthető le a helyes vagy helyesnek vélt jelző/jelzős szerkezet leírására, az a fogalom konkrét tényállásra vetített tartalommal való megöltését igényli.

A felróhatóság mértékével kapcsolatban az ítéltábla a mérték főnév egyik jelentését kívánja felhívni, amely szerint a mérték „eszmei, erkölcsi megítélés alapja. *Szigorú mértékkel mér. / Átlagos követelmény. Megüti a mértéket.*" (Juhász József és tsai (szerk.): Magyar értelmező kéziszótár L-Zs. Változatlan utánnyomás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2001. 950. o.)

Az ítéltábla szerint a mérték nemcsak eszmei, erkölcsi, hanem jogi megítélés alapja is lehet.

A jogi megítélés alapjával kapcsolatban az ítéltábla rögzíti, hogy a Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdése a sérelemdíj mértékénél figyelembe veendő szempontok között nem a vétkesség mértéke (szándékosság, súlyos gondatlanság, enyhe gondatlanság), hanem a felróhatóság mértéke kifejezést használja.

Az orvosi tevékenység tekintetében az alperes szubjektív elmarasztalhatósága, azon belül felróhatósága mértékének a megítéléséhez az elvárhatóság fentebb idézett főszabályából (Törő Károly: i. m. 275. o.) lehet kiindulni azzal, hogy ezt adott tényállásra és szakterületre szükséges tovább finomítani, ugyanis „más - súlyosabb - megítélés alá esik a szakorvos, mint az általános orvos mulasztása." (Törő Károly: i. m. 273. o.)

Az ítéltábla szerint tehát a felróhatóság mértékének a vizsgálatánál a bíróságnak nem a helyesnek tűnő jelző („kirívóan súlyos”, „alacsony”, „magas”, „rendkívül magas”, „rendkívüli”, „jelentős”, „nagyobb fokú” stb.) megtalálására, hanem annak tartalommal való megtöltésére kell elsősorban koncentrálnia, azaz „az illető konkrét helyzetben általában elvárható magatartás alapján a különös síkját” (Eörsi Gyula: Kötelmi jog. Általános Rész.

Nemzeti Tankönyvkiadó, 25. kiadás változatlan utánnyomása. Budapest, 2010. 279. o.) kell alapos vizsgálat tárgyává tennie.

Az értékelés egyik szempontja lehet például az, hogy szakorvos volt-e a károsultat ellátó alperesi alkalmazott, de - egyebek mellett - az is, hogy egy beavatkozás, vizsgálat elmaradásának mivel járó, milyen súlyú kockázatai voltak.

Az ítéltábla szerint a perbeli esetben az alperes alkalmazottja nem egy felelős szülész-nőgyógyász szakorvostól elvárható gondossággal járt el akkor, amikor a II. rendű felperesnél a terminusban és az azt követő napokban nem használta ki azokat a vizsgálati lehetőségeket, amelyek a magzati hypoxiára hívják fel a figyelmet (nem végzett magzati ultrahangvizsgálatot, flowmetriás vizsgálatot és magzatív mennyiség vizsgálatot, illetőleg elmaradt a biofizikai profil meghatározása és értékelése is), ezért nem kerülhetett olyan döntési helyzetbe, amely szükséges lett volna a II. rendű felperes terhessége befejezése javallatának a felállításához.

Az ítéltábla mindezek alapján a felróhatóság mértéke körében azt állapította meg, hogy az alperes alkalmazottjának a mulasztása - egyrészt azért, mert szülész-nőgyógyász szakorvos, másrészt pedig azért, mert a terminustúllépés patológiás, növekedő veszélyállapot, amelynek a fennállása esetén a fokozott perinatalis mortalitásra tekintettel a magzat és a II. rendű felperes fokozottabb odafigyelést, fokozott megfigyelést és monitorizálást igényelt volna - súlyosabb megítélés alá esik.

Az ítéltábla a jogsértésnek a sértettre és a környezetére gyakorolt hatásával kapcsolatban kiemeli, hogy e körben továbbra is irányadó és alkalmazandó az ítélkezési gyakorlat által a nem vagyoni kártérítés kapcsán kidolgozott szempontrendszer, amely szerint „a személyiséget ért nem vagyoni sérelem kifejeződhet:

a) mozgáskorlátozottságban, csonkoltságban, torzulásban, egészségromlásban, a test szerveinek működési zavaraiiban, bénulásban, a nemzőképesség csökkenésében vagy elvesztésében, fogamzó-képtelenségben stb. (testi változások);

b) személyiségzavarban, pszichikai fájdalomban, kisebbrendűségi vagy megalázottsági érzés kialakulásában, lelki válságban stb. (lelki változások);

c) a személyiséget körülvevő társadalmi-természeti környezetnek a személyiségre hátrányos megváltozásában (környezeti hatások).” [Petrik Ferenc: Sérelemdíj. In: Petrik Ferenc (szerk.): Polgári Jog - Kommentár a gyakorlat számára (a 2013. évi V. tv., az új Ptk. kommentárja). I. kötet. Második könyv, harmadik rész. Budapest, 2013. 101. o.]

A nem vagyoni sérelmek egy részének a jogsértésre visszavezethető bekövetkezését a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényen alapuló bírói gyakorlat az 1952-es Pp. 163. §-a (3) bekezdésének első mondatában foglaltakat alkalmazva köztudomású tényként bizonyítottanak fogadta el. (Lásd például a BDT2012.2766., BDT2012.2610. és BDT2007.1599. szám alatti, illetve a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.555/2013/4. számú, valamint a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.655/2017/4. számú eseti döntéseiben köztudomású tényként bizonyítottanak elfogadott immateriális sérelmeket.)

Az ítéltábla álláspontja szerint a jogalkotó ezt a bírói gyakorlat által kidolgozott ún. köztudomás-doktrínát emelte jogszabályi szintre akkor, amikor a Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdésében kimondta, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

Az ítéltábla a felpereseket ért immateriális sérelmek kapcsán rögzíti, hogy egy „érzelmileg jelentős személy halála visszafordíthatatlan történés, gyakran hatalmas próbatételt jelent,

és igen nehezen feldolgozható krízis. (...) A hirtelen és váratlan halál esetén nemcsak a fölkeszületlenség okozza a krízist, hanem a visszafordíthatatlanság ténye, a kapcsolat megszakadása és korrigálhatatlansága is. Miközben a másik létezése már múlt idő, a felé irányuló érzések továbbélnek, a legsúlyosabb tárgyvesztést kell elszenvednie a gyászolónak." (Hajduska Marianna: Krízislélektan. Második, bővített kiadás. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012. 165. o.)

Az ítélőtábla - kompetencia hiányában - nem értékelhette a felpereseknél magzatuk elvesztése miatt kialakult gyászreakció milyenségét, így szakértői bizonyítás nélkül nem foglalhatott állást abban a kérdésben, hogy a felpereseknél emiatt normál vagy komplikált gyászreakció alakult-e ki, illetőleg abban sem foglalhatott állást, hogy a felperesek jelenleg hol tartanak magzatuk elvesztésének a feldolgozásában. A felperesek e körben nem kérték szakértő kirendelését.

Azt a tényt, hogy a felperesek házasságának a felbontása és az alperesi mulasztás között okozati összefüggés állna fenn, a törvényszék bizonyítottság hiányában nem fogadta el.

A felperesek házasságát a Nyíregyházi Járásbíróság 2019. február 13-án hozott és ugyanazon a napon jogerőre emelkedett 30.P.22.468/2018/7. számú ítéletével a felperesek egyező akaratnyilvánítása alapján, a házassági életközösség megszűnéséhez vezető folyamat vizsgálata nélkül bontotta fel.

Az ítélőtábla álláspontja szerint a házassági életközösség megszűnéséhez vezető folyamat ismeretének a hiányában - amely folyamatnak a feltárása a házassági pert lefolytató bíróság hatáskörébe tartozik - nem lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a felperesek házasságának a megromlásában mennyiben hatott közre az első magzatuk elvesztése, és ez a tény a válásról hozott döntésükben mennyiben játszott szerepet.

Az ítélőtábla rögzíti ugyanakkor, hogy azt a köztudomású tényt, miszerint egy fiatal házaspárt lelkileg megvisel, hogy a feleségnek alacsony rizikó besorolású várandósságot követően halott magzatot kell a világra hoznia, a törvényszék helyesen értékelte a felpereseknek járó sérelemdíj összegszerűsége körében, azonban annak mértékét a hasonló tényállású ügyekben hozott ügyekkel összehasonlítva alacsonyabb összegben határozta meg.

Összehasonlításra alkalmas voltára tekintettel felhívja a felperesek által is hivatkozott, a Debreceni Ítélőtábla által hozott, Pf.I.20.412/2017/8. számú ítéletet (amelyet a Kúria a Pfv.III.22.515/2017/6. számú ítéletével hatályában fenntartott), amelyben a bíróság a magzatukat a szülés megindítását követően méhen belül elszenvedett oxigénhiányra visszavezethetően 2012-ben elvesztő anyának - a köztudomás alapján - 6 000 000 Ft, apának 5 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és annak 2012-től járó késedelmi kamatait ítélte meg. Felhívja az felperesek által hivatkozott, a Debreceni Ítélőtábla által hozott, Pf.I.20.776/2016/8. számú ítéletet, amelyben a bíróság a fél éves gyermeküket 2013-ban elvesztő szülőpárnak - szintén a köztudomás alapján - személyenként 5 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és annak 2013-tól járó késedelmi kamatait ítélte meg.

Felhívja a Szegedi Ítélőtábla Pf.I.20.655/2017/4. számú ítéletét, amelyben a magzatukat 2012-ben elvesztő szülőpárnak - úgyszintén a köztudomás alapján - 5 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és annak 2012-től járó késedelmi kamatait ítélte meg.

Az ítéltábla szerint a felpereseknek személyenként megítélt 5 000 000 Ft összegű sérelemdíj, és annak 2015. július 1. napjától járó késedelmi kamata szükséges a felpereseket ért immateriális hátrányok (fiatal házasokként kellett megélniük, hogy alacsony rizikó besorolású várandósságot követően halott magzatuk született) kompenzálásához, igazodik az alperesi felróhatóság mértékéhez (az alperesi mulasztás súlyosabb megítélés alá esik), ezért az ítéltábla annak leszállítására nem, ellenben a felemelésére lehetőséget látott.

Az ítéltábla rögzíti, hogy a sérelemdíj összecszerúságát nem érinti, hogy a felpereseknek 2016. június 26-án élő gyermekük született, ugyanis a felpereseknek a második gyermekük élve születésének a ténye ellenére az első magzatuk elvesztése miatti krízist fel kell dolgozniuk és integrálniuk kell a személyes életútjukba - ennek a krízisnek a feldolgozására fordított, emiatt másra nem használható energiavesztés valószínűsíti meg azt a sérelemből fakadó eszei hátrányt, amelyet az ítéltábla személyenként 5 000 000 Ft tőkeösszegű sérelemdíjjal és annak késedelmi kamataival tartott szükségesnek kompenzálni.

IV. Az alperes által állított eljárási szabálysértések

A büntetőeljárásban kirendelt szakértők (akik közül a törvényszék **dr. M. M.** igazságügyi orvosszakértőt jelen perben is kirendelte) szakvéleményüket szakirodalmi adatokkal támasztották alá, azaz a bíróság és a felek által is ellenőrizhetően nemcsak megjelölték, hanem szakvéleményükhöz mellékeltek is azokat a szakkönyvrészleteket, szakmai állásfoglalásokat, amelyekre a szakértői véleményüket alapították (**Dr. B. P.** szülésznőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő együttes kiegészítő szakvéleményének mellékelte - bü. számú nyomozati iratok 505-531. o. és 1005-1035. o.)

Dr. T. Cs. igazságügyi orvosszakértőt, aki a büntetőeljárásban az alperes orvosa mint terhelt részére magánszakértői véleményt adott, a törvényszék előbb szakértőként (5.P.20.963/2017/46/III. számú végzés), majd tanúként (12.P.20.963/2017/51. számú végzés) hallgatta meg, illetőleg ki.

A törvényszék a felperesek jogi képviselőjének az indítványára beszerezte az alperes alkalmazottja ellen folyamatban volt büntetőeljárás teljes iratanyagát, amelynek valamennyi ott beszerezett szakértői vélemény a részét képezte, úgy **dr. B. P.** és **dr. M. M.** igazságügyi orvosszakértők együttes szakvéleménye, mint **dr. T. Cs.** igazságügyi orvosszakértő magánszakvéleménye és az Egészségügyi Tudományos Tanács Egészségügyi területen működő Igazságügyi Szakértői Testülete által adott igazságügyi orvosszakértői vélemény is.

Tény, hogy a törvényszék akkor, amikor **dr. M. M.** és **dr. T. Cs.** igazságügyi szakértőket jelen perben meghallgatta, nem hozott külön íven szövegezett szakértő kirendelő végzést (így azt a törvényszék nem is kézbesíthette a feleknek), hanem őket a tárgyalásra idézte és hozzájuk szóban intézett kérdéseket, erre azonban az 1952-es Pp. 180. §-a és 182. §-ának (1) bekezdése lehetőséget biztosít. Napjainkban kétségtől elterjedtebb az írásbeli szakértői vélemény előterjesztésére való felhívás, azonban nem kizárt, hogy a bíróság egy büntetőeljárásban szakvéleményt adó orvosszakértőt az ugyanazon tényállás melletti polgári perben a tárgyalásra idézze és a tárgyaláson hallgassa őt meg akár szakértőként,

akár tanúként - a szakértő a büntetőeljárásban adott szakértői véleménye előterjesztésére tekintettel nyilvánvalóan ismeretében van az orvosi adatoknak, így azok polgári jogi felelősségi szempontból való értékelésére szóban is felhívható.

Az is tény, hogy a törvényszék ítéletének az indokolása nem tér ki a **dr. T. Cs.** igazságügyi orvosszakértő által előadottakra, azonban az ítéletábra álláspontja szerint az alperes személyiségi jogi jogsértésért fennálló polgári jogi felelősségének az elbírálása szempontjából az általa előadottak - így az, hogy a felperesek magzatának a fulladását a köldökzsinór elzáródása okozta, amely hypoxiás állapot heveny, akut jellegű volt (5.P.20.963/2017/47. sorszámú jkv. 16. oldalának 8. bekezdése), illetőleg ennek részletezése (12.P.20.963/2017/56. sorszámú jkv. 3. oldalának utolsó, 4. oldalának 1-8. bekezdései, 5. oldalának 1-2. bekezdései) - azért nem bírnak relevanciával, mert az alperes személyiségi jogi jogsértéséért fennálló felelőssége a felperesek magzata élve születése esélyének az elvételéért áll fenn, amely felelősséget a fentebb megnevezett vizsgálatok elvégzésének az elmulasztása alapozza meg.

Az ítéletábra álláspontja szerint a felperesek magzata halála folyamatának patológiai szövettani szempontú elemzése nem pótolja a II. rendű felperesen és magzatán el nem végzett vizsgálatokat és azok leleteit.

Az alperesi gyógyintézetben 2015. június 26-a és 2015. június 29-e között egyetlen olyan vizsgálatot sem végeztek a II. rendű felperesen és a magzatán, ami érdemi információt adott volna a II. rendű felperes és a magzat állapotára vonatkozóan: az alperesnek felróhatóan nem tudjuk, hogy 2015. június 26-tól mennyi volt a II. rendű magzatvíze, semmit sem tudunk a méhlepényről és arról, hogy milyen volt a véráramlás a köldökzsinórban, elmaradt a biofizikai profil meghatározása és értékelése is.

A II. rendű felperes és magzata állapotára vonatkozóan érdemi információt adó vizsgálatok alperes általi elmulasztásának a tényében **dr. M. M.** igazságügyi orvosszakértő és **dr. B.-né dr. K. E.** szülész-nőgyógyász szakorvos egyetértettek. (12.P.20.963/2017/56. sorszámú jkv. 5. oldalának 8-10. bekezdései és 6. oldalának 1. bekezdése)

Szakirodalommal alátámasztott szakértői megállapítás, hogy az alperes alkalmazottjának a II. rendű felperes terminustúllépésétől kezdődően naponta CTG-t, kétnaponta amnioscopiás vizsgálatot és a magzatvíz mennyiségének megítélésére, a lepény érettségi fokának megállapítására ultrahangvizsgálatot, valamint flowmetriát (magzati keringésvizsgálatot) kellett volna végeznie, ám ezek közül az alperes alkalmazottja egyetlen egy vizsgálatot sem végzett el.

Abban az esetben, ha az alperes további vizsgálatot végez, pontosabb eredményt kaphatott volna a magzat állapotáról. Az ultrahangvizsgálat alapján látható lett volna, hogy a magzatvíz rendkívül kevés, a flowmetriás vizsgálat pedig megmutatta volna a köldökzsinór esetleg már ekkor jelentkező beszűkülését. Mindezen vizsgálati eredmények ismeretében lett volna az alperes abban a helyzetben, hogy a magzat állapotát megállapítsa és ez alapján a további teendőkről adekvát döntést hozzon. A vizsgálatok elmulasztása rontotta a magzat élve születésének esélyét. (**Dr. B. P.** szülész-nőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő együttes szakvéleménye -.... bü. számú nyomozati iratok 361. o.)

Ha az alperes alkalmazottja 2015. június 30-át megelőzően a szülés befejezése mellett dönt, igen nagy, a bizonyossággal határos esély lett volna a méhen belüli elhalás megelőzésére. (**Dr. B. P.** szülész-nőgyógyász szakorvos igazságügyi orvosszakértő és **dr. M. M.**, az igazságügyi orvostan szakorvosa, igazságügyi orvosszakértő együttes szakvéleménye - bü. számú nyomozati iratok 351. o.)

V. Összegzés

Az ítéletábra mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952-es Pp. 253. §-ának (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatta, a jogsértő magatartást megnevezte és a megsértett személyiségi jog megnevezését szövegezésében pontosította, a felpereseknek járó sérelemdíj tőkeösszegét pedig személyenként 5 000 000 Ft-ra felemelte, míg a személyiségi jogi jogsértést megállapító és a késedelmi kamatfizetéssel kapcsolatos rendelkezéseket helybenhagyta.

A marasztalás tőkeösszegének a felemelésére tekintettel 100 %-osra módosult a felperesek pernyertessége, ezért a felpereseknek mint együttes jogosultaknak járó elsőfokú perköltség összegét - amelynek mértékét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján határozta meg - 500 000 Ft-ra felemelte ($10\,000\,000\text{ Ft} \times 0,05 = 500\,000\text{ Ft}$).

VI. Másodfokú perköltség

Az alperes fellebbezése eredménytelennek, míg az alperes csatlakozó fellebbezése teljes egészében alaposnak bizonyult, így az ítéletábra az 1952-es Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében az alperest a felperesek oldalán felmerült, az ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és ugyanezen szakasz (5) bekezdése alapján 250 000 Ft-ban határozta meg.

Az alperesnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. §-a (1) bekezdésének c) pontján alapuló teljes személyes illetékmentességére tekintettel az alperes pervesztességére eső, az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű, 480 000 Ft összegű fellebbezési illetéket és az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése, az Itv. 46. §-ának (1) és (4) bekezdése szerinti mértékű, 160 000 Ft összegű csatlakozó fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

A teljesítési határidő az 1952-es Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2019. szeptember 24.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő